

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยไว้โดยชัดเจนในหมวด 3 นั้นมีประเทศที่เป็นรากฐานของรัฐเสรีประชาธิปไตยคือประเทศอังกฤษ ที่มีเอกสารการรับรองสิทธิและเสรีภาพที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ Magna Carta - libertatum ในปี ค.ศ.1215 ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของเจ้าศักดินาทั้งฝ่ายอาณาจักรและศาสนจักรก่อสงครามกลางเมืองและการปฏิวัติต่อต้านการใช้สิทธิเด็ดขาดของราชวงศ์อังกฤษในสมัยนั้นและทำการเรียกร้องสิทธิเสรีของปัจเจกชนคือมาตรา 39 ซึ่งมีข้อความว่า “เสรีชนไม่อาจถูกจับกุม คမ်းขัง ถูกประหารหรือถูกเนรเทศหรือถูกกระทำโดยวิธีใดวิธีหนึ่งโดยอาศัยพื้นฐานคำวินิจฉัยตามบทบัญญัติของกฎหมาย” จากประวัติศาสตร์จะเห็นว่า การรับและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนเป็นสำคัญ รัฐธรรมนูญ ในฐานะที่เป็นกฎหมายสูงสุดภายในรัฐธรรมนูญในยุคแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดการใช้อำนาจผู้ปกครองภายใต้เงื่อนไขการปกครอง ทั้งผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันเกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ 2550, หน้า 89) ผลแห่งการที่รัฐธรรมนูญมีฐานะเป็น กฎหมายสูงสุด กฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งไม่ได้ ถ้าฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายแย้งหรือขัดรัฐธรรมนูญ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 2550, หน้า 89-90)

ดังนั้นการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐ ขององค์กรต่างๆ ของรัฐมีเพื่อการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและให้ความสำคัญกับปัจเจกชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวด 3 เรื่อง สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ 3 สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติมาตรา 32 (3) ตลอดจนการกล่าวหรือ เขียนข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา 35 และได้บัญญัติรับรองการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ มาตรา 26 รวมถึงการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การใช้อำนาจกระทำ การใดๆ โดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลของการกระทำไปกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพจะกระทำมิได้มาตรา 29

ดังนั้น ในการจัดทำปฏิทินหมายจับแจกจ่ายสู่สาธารณชนของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อมา ได้ จัดทำที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นการใช้อำนาจโดยองค์กร ของรัฐตาม มาตรา 26 โดยมีแนวคิดจาก พล.ต.ท. วรพงษ์ ชิวปรีชา ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ขณะนั้นมีแนวคิด เพื่อให้ประชาชนเป็นหูเป็นตาและแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งเบาะแส อาชญากร ตามปฏิทิน หมายจับ โดยใช้วิธีการแจกปฏิทิน เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ให้ครอบครัวตำรวจและ ประชาชนทั่วไป (ตำรวจภูธรภาค 7, ออนไลน์, 2551)

จากแนวคิดที่ มาของผู้ต้องหาตามหมายจับมาจัดทำปฏิทินเกิดจากโครงการ “ชีวิต ปลอดภัยใช้ตำรวจคุ้มกัน” โดยการฝึกเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ และเก็บ รวบรวมหมายจับในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 7 ที่มีปริมาณมากจึงเกิดความคิดที่ ทำเป็นปฏิทินแจกจ่ายสู่ สาธารณชนในเทศกาลปีใหม่ เพื่อเป็นของขวัญในช่วงเทศกาลปีใหม่ (ตำรวจภูธรภาค 7, ออนไลน์, 2551)

การจัดทำปฏิทินหมายจับ จัดทำเป็น 2 รูปแบบ มีใบหน้าผู้ต้องหา พร้อมเลขคดี เลข หมายจับ ชื่อหาและวันสิ้นอายุความ ด้วยวิธีการแยกผู้ต้องหาเป็น 2 คดี วิธีแรกผู้ต้องหา คดีฆ่าผู้อื่น 24 ราย วิธีที่สองผู้ต้องหาอายุเสพคดี 11 ราย โดยมีเงินรางวัลนำจับให้กับผู้แจ้งเบาะแสทุกราย หลังจากการแจกจ่ายปฏิทินหมายจับสู่สาธารณชนได้มีการทำวิสามัญฆาตกรรม 1 ราย และมีผู้เข้า มอบตัวเพื่อต่อสู้อคดี โดยให้การปฏิเสธ และสารภาพ ตลอดเวลาที่ปฏิทินหมายจับ ยังเผยแพร่สู่ สาธารณชน

จากการ ที่กฎหมายให้อำนาจหน้าที่ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะองค์กรของรัฐ ในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยกฎหมาย รัฐธรรมนูญกำหนดการใช้อำนาจหน้าที่ในลักษณะกว้างโดยใช้เป็นห หลักประกันสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน ในส่วนการให้อำนาจหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลักษณะ 2 หมวด 1 หมวด 2 และลักษณะ 4 หมวด 1 หมวด 2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรู้ถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ ในการปฏิบัติงานหรือวิธีการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติไว้ชัดเจนรวมถึงวิธีการนำตัวผู้ต้องหามาเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหรือ นำตัว

ผู้กระทำผิดมาลงโทษตามหมายจับ (ทวี ตาตะยานนท์ , 2540, หน้า 110) เพื่อให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยของสังคมและเพื่อเป็นการยับยั้งภัยอันตรายที่จะมาสู่สังคม

หลักการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานของประชาชนที่เป็นสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3 ต้องสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมาย เกิดความสมดุล ระหว่างหลักการควบคุมอาชญากรรม (crime control) กับ หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน (due process control)

ดังนั้นการพิสูจน์ความผิด และการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น เป็นการค้นหาความจริง และต้องทำให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ชัด เจนและต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ ควบคู่กันกับการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3 เรื่องสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ .ศ.2550 หมวด 3 มีการบัญญัติ หลักการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมาตรา 35 และบัญญัติหลักการใช้อำนาจรัฐองค์ของรัฐที่ไม่ขัดหรือละเมิดรัฐธรรมนูญหรือสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาตรา 26 ในส่วนกระบวนการยุติธรรมได้บัญญัติหลักการ คุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยมาตรา 39 ทั้งนี้ในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ให้ความคุ้มครองสิทธิผู้ที่ต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นการบัญญัติหลักการสิทธิที่ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลมาตรา 56 โดยมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ .ศ.2540 เป็นกฎหมายที่ลงรายละเอียดในการที่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 7 มาตรา 9 มาตรา 24 หรือไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมาตรา 14 มาตรา 15 การควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่เหนือเอกชน โดยมีการควบคุมการใช้ดุลพินิจจากคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลมาตรา มาตรา 35 เพื่อวินิจฉัยการใช้อำนาจหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสู่สาธารณชน อีกทั้งรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานอื่นๆ ที่มีการออกคำสั่งมาเพื่อรองรับการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานในความรับผิดชอบของตนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และต้องรับผิดชอบ ต่อผลของการปฏิบัติในการกระทำอันเกิดผลกระทบต่อสาธารณชนเช่น คำสั่งที่ 855/2548 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเรื่องการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และประมวลระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ข้อ 1 ลักษณะที่ 30 ข้อ 5 โดยการออกคำสั่งที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3 เรื่องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่กำหนดสาระสำคัญตามมาตรา 35

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ใช้อำนาจรัฐในการบริหารโดยใช้อำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และยังมีอำนาจหน้าที่อื่นๆ ที่กฎหมายให้ไว้ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น พระราชบัญญัติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติที่มีความผิดอาญาต่างๆ และประมวลกฎหมายอาญา ต้องมีการบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติ โดยการบัญญัติถ้อยคำหรือคำจำกัดความในความคิดต้องชัดเจน เพื่อเป็นกฎหมายรับรองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่เป็นองค์ของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้ดุลพินิจเพื่อให้ เป็นไปตามกฎหมายไม่ใช่ทำตามอำเภอใจ (ประทีป ทับอรรถานนท์, 2548, หน้า 8) ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคมกับสภาพปัญหาอาชญากรรมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (crime control) อย่างได้ผลและต้องไม่กระทบสิทธิเสรีภาพประชาชน (due process control) ตามกฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองไว้ในหมวด 3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จัดทำปฏิทินหมายจับ แจกจ่ายสู่สาธารณะเพื่อเผยแพร่โดยใช้การโฆษณาตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ด้วยการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและเป็นการประจานผู้ต้องหาเช่น ปฏิทินโจร (ตำรวจภูธรภาค 7, ออนไลน์, 2551) อันเป็นการ ละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคล ในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่ส่วนตัว บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคล ที่เกี่ยวข้อง บดบังตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 35 การกระทำความผิดกล่าวมีผลกระทบต่อผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้บริสุทธิ์ ที่ไม่ได้ร่วมกระทำความผิดกฎหมาย ส่งผลทำให้การใช้ชีวิตในสังคมโดยเฉพาะพ่อแม่ พี่ น้อง ลูกหลานที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต้องถูกประจานเหยียดหยามหรือโดยรังเกียจ จากเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลในสังคมเพราะผลที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายของบุคคลในครอบครัว แม้ศาลยังไม่ได้ตัดสินว่าบุคคลนั้น เป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย แต่ ต้องตกเป็นจำเลยของสังคมและถูกสังคมตราหน้าประเทือง ฌานิผลและสุวิทย์ นิ่มน้อย, 2533, หน้า 118)

การละเมิดสิทธิเสรีภาพดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับหลักปรัชญาญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 5 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “บุคคลใดจะถูกทรมานหรือได้รับปฏิบัติหรือการลงทัณฑ์ซึ่งทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือหยามเกียรติมิได้” หลักดังกล่าวยังสอดคล้องกับกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่งและการเมืองขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 7 “บุคคลใดจะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ ” การลงโทษที่ถือว่าเป็นการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมอาจแยกได้ดังนี้

1. การลงโทษที่เป็นการโหดร้ายโดยสภา พได้แก่การลงโทษต่อร่างกายเช่นการตัดอวัยวะบางส่วน การเผาทั้งเป็น ตลอดจนการลงโทษที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจอย่างรุนแรงเช่นการขังห้องมืด เป็นต้น

2. การลงโทษที่เป็นการผิดมนุษยธรรมโดยสภาพเช่น การตีตรวน การประจาน เพื่อให้อับอาย การบังคับให้ทำงานหนัก เป็นต้น

ซึ่งกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ดีต้องรักษาความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษและในขณะเดียวกันก็ต้องมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้ให้ความคุ้มครองถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลผู้บริสุทธิ์ต้องมารับผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐคือตำรวจในกระบวนการยุติธรรมโดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์

สิทธิตามรัฐธรรมนูญและสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสอดคล้องกับหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 11(1) บัญญัติว่า “ทุกคนที่ถูกหาว่ากระทำความผิดอาญามีสิทธิจะได้รับการบรรเทาโทษ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะได้พิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี” หลักประกันนี้เป็นหลักประกันที่ดำเนินการในชั้นสอบสวน อัยการ และศาล การที่กฎหมายให้อำนาจสอบสวนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษกฎหมายได้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน โดยใช้ทฤษฎีดังนี้ (คฤฤดี แก้วนาค, 2549, หน้า 82)

1. ทฤษฎีการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองโดยเน้นการปราบปรามอาชญากรรม (crime control)

2. ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นทฤษฎีการคุมอำนาจรัฐไม่ให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตไปในทางมิชอบ (due process control)

การใช้ทฤษฎีทั้งสองต้องใช้อย่างเหมาะสมและสมดุลจะใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็จะเกิดปัญหาต่อรัฐจะทำให้ การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐนั้นอ่อนแอหรือเข้มแข็งมากเกินไป เนื่องจากไม่มีเกณฑ์ใดกำหนดโดยตรงเป็นการเฉพาะเพราะการใช้อำนาจดังกล่าว เป็นเรื่องของการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในองค์ของรัฐจึงมีองค์ประกอบหลายประการด้วยกันเช่น สถานการณ์ในปัจจุบันหรืออำนาจหน้าที่ของบุคคลในการใช้อำนาจขาดการใช้ดุลยพินิจตามกฎหมาย โดยเฉพาะการกระทำหน้าที่ตามอำนาจหรือตามอำเภอใจเพื่อ เน้นการสร้างความสำเร็จจากผลของงานมากกว่าที่จะมองเห็นผลกระทบต่อบุคคลหรือสังคมในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ซึ่งขัดต่อสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มุ่งแก้ไขปัญหาคด้วยการลดการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม ควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลโดยบัญญัติมาตรา 35 “สิทธิ

ของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง การกล่าวหรือเขียนข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือ ภาพไม่ว่าด้วยวิธีการใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำได้เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

การสร้างระบบตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจและตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐการใช้อำนาจหน้าที่ ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลถึงความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุลต่อประโยชน์สาธารณะของประชาชนโดยรวม การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้ดุลพินิจด้วยความเหมาะสมและใช้ด้วยความรับผิดชอบ ต้องใช้ด้วยความระมัดระวังไม่ให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคล สิทธิเสรีภาพของประชาชนกับกระบวนการยุติธรรมอาจทำให้ ตำรวจต้องตกเป็นจำเลยจากการปฏิบัติหน้าที่ที่เกิดจากการทำละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้บริสุทธิ์เพียงเพื่อเป้าหมายความสำเร็จของผลของงานเพียงอย่างเดียว

การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกระบวนการยุติธรรมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของประชาชนดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 อย่างชัดเจนมาตรา 26 หลักสิทธิเสรีภาพเป็นตัวตั้ง ส่วนการใช้อำนาจของรัฐที่กระทบสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้นและต้องใช้กฎหมายที่ให้อำนาจตามตัวบทกฎหมายสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ไม่ไปกระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลและสังคม

หมายจับเป็นหมายอาญาอย่างหนึ่งที่ออกโดยการใช้ดุลพินิจของศาล มาตรา 57 ในคดีอาญาการจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตาม มาตรา 78 ที่กฎหมายบัญญัติโดยผู้ถูกจับต้องได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับโดยไม่มีชักช้ากับต้องแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบมาตรา 83 ศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายจับตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา 32 (3) ที่มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้มากขึ้น โดยกำหนดให้ผู้ที่มิอำนาจออกหมายจับและผู้ที่ปฏิบัติภารกิจ บกมเป็นคนละองค์กรอันเป็นการควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชนตามมาตรา 26 32 (3) (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ .ศ.2550 หมายจับบุคคลจะออกได้เมื่อ มาตรา 66 ดังนี้

1. มีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะ ได้กระทำความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน สาม ปี

2. มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ใช้นั้นจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุสมควรเชื่อว่าผู้ใช้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นด้วย ถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือ ไม่มาตามหมายเรียก หรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี

หมายจับไม่ใช่การวินิจฉัยความผิดหรือ มูลแห่งความผิด ศาลต้องใช้ดุลพินิจในการออกหมาย ต้องพิจารณาพยานหลักฐานตามสมควรจึงไม่ต้องเชื่อว่า ผู้ต้องหากระทำความผิดเพื่อนำตัวผู้ต้องหามาสอบถามแจ้งข้อหาหรือยับยั้งไม่ให้ไปกระทำความผิดก่อนความวุ่นวาย ทำลายหลักฐาน ชุ่พยาน หากไม่มีพฤติกรรมการดังกล่าวก็ปล่อยตัวไป (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ , 2537, หน้า 623-624) การจัดทำปฏิทินหมายจับ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ เป็นการจัดการตามหมายจับ ตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดหรือมีกฎหมายรองรับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่มีบทบาทในสังคมอย่างในปัจจุบันคือ ได้มีการเข้ามาใช้ประโยชน์จากข้อมูลส่วนบุคคลไปในทางต่างๆ ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เกินกว่าที่เจ้าของข้อมูลจะไปติดตามป้องกันแก้ไขได้ ข้อมูลส่วนบุคคลจึงมีการแพร่กระจายออกไปก่อให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายแก่บุคคลเจ้าของข้อมูลตลอดเวลา ตลอดจนเป็นปัญหาทางสังคมของผู้ที่ถูกเผยแพร่ข้อมูลปัญหาด้านต่างๆ และปัญหาความปลอดภัยของบุคคลเช่น ใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรม ลอบสังหาร สร้างความรำคาญ กลั่นแกล้ง ทำลายชื่อเสียง ผลกระทบที่ตามมาเกิดกับบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล รวมทั้งอาจกระทบ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในสังคมครอบครัว เกิดภัยคุกคามชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวเพราะการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจที่กฎหมาย กำหนดอำนาจหน้าที่และทำตามขั้นตอน กฎหมาย (อำนาจผูกพัน) ต้องใช้กฎหมายด้วยความรอบครอบนำกฎหมายมาปรับเข้ากับข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความยุติธรรม (อำนาจดุลพินิจ) (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2552, หน้า 66-67) เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลและบุคคลอื่นๆ ต้องไม่ใช่กฎหมาย ตามอำเภอใจโดยไม่คิดถึง ความเสียหายที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญไทย พศ.2550 ในหมวด 3

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดทำปฏิทินหมายจับที่มีผลกระทบกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจับ โดยเฉพาะส่วน ที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
3. เพื่อศึกษากฎหมายที่นำมาบังคับใช้ที่เกี่ยวข้องในส่วนของหมายจับและดุลพินิจ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในการจัดการตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีผลกระทบต่อ การคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ .ศ.2550 ในหมวด 3
4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาในการจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการใช้ดุลพินิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีอำนาจหน้าที่จัดการตามหมายจับ ที่มีผลกระทบต่อ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
5. เพื่อศึกษาข้อสรุป เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดการตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีผลกระทบต่อ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตาม มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3

สมมติฐานของการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวด 3 เรื่อง สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 3 สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลมาตรา 35 บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง การจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่นำมาแจกจ่ายสู่สาธารณะชนในรูปปฏิทิน มีผลกระทบต่อ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในด้านความปลอดภัย เกียรติยศ ชื่อเสียง ความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลในครอบครัว การใช้ดุลพินิจเพื่อหาดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม โดยเน้นการปราบปรามเป็นหลัก ในส่วนดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการดำเนินการตามหมายจับไม่มีกฎหมายกำหนดคกเกณฑ์แน่นอน เป็นการใช้อดุลพินิจตามอำเภอใจปราศจากขอบเขต จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์การใช้อดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้จัดการตามหมายและการปฏิบัติเพื่อจัดการตามหมายจับของหน่วยงานอื่นๆ ให้เป็นหลักเกณฑ์

เดียวกัน โดยมีข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามที่มี กฎหมายกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ รวมถึงการที่มีองค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ เช่น ศาล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จัดการตามหมายจับ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เป็นที่ปฏิบัติตามกฎหมายและสามารถนำกฎหมายมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม กับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากเอกสารเป็นหลัก (documentary research) โดยการค้นคว้าจากตำรา หนังสืออ้างอิง วารสารกฎหมาย บทความจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการ เอกสารทางราชการ ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนข้อมูลที่ได้มาจากส่วนราชการ สำนักงานศาลปกครอง ห้องสมุดศาลปกครอง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีปทุม สำนักงานศาลยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้ได้เปรียบเทียบหลักกฎหมายและแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศ

ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาถึงการ ใช้ดุลพินิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในการปฏิบัติการ ตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีการจัดทำเป็นปฏิทินหมายจับเผยแพร่ภาพผู้ต้องหาต่อสาธารณะชนที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล หมวด 3 ตามมาตรา 35 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 การวิจัยมุ่งศึกษา ปัญหา เฉพาะการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดการตามหมายจับ เพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ในหมวด 3 มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และ การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ทั้งนี้ ได้ศึกษารัฐธรรมนูญต่างประเทศในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางวิเคราะห์ถึงแนวทางการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญของไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดทำปฏิทินหมายจับที่มีผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ของของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจับ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ตามรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ ที่เกี่ยวข้องในส่วนของหมายจับและดุลพินิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในการจัดการตามหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีผลกระทบต่อคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการจัดทำปฏิทินหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการใช้ดุลพินิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีอำนาจหน้าที่จัดการตามหมายจับ ที่มีผลกระทบต่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในหมวด 3
5. ทำให้ทราบถึงข้อสรุป เสนอแนะ วิธีการแก้ไขปัญหา ในการจัดการตามหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีผลกระทบต่อ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตาม มาตรา 35 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ในหมวด 3